

Lyngby den 3. juni 2015

Kære Folketingsmedlemmer,

Sammendrag.

Grundlovsdagen nærmer sig med hastige skridt.

Vi skriver til jer, som bekymrede og frustrerede borgere, der har det fælles udgangspunkt, at vi går ind for vedvarende energi og samtidig har en grundfæstet respekt for naturværdierne langs vore kyster.

På de følgende sider forklarer vi nærmere om

- Den ulykkelige situation med de kystnære havmølleparker, hvor Storebæltsregionen i 2020 risikerer at være belastet med en samlet havmølle-kapacitet, der er ca. 1½ gang større end storskala-projektet Kriegers Flak
- Den igangværende proces og dens demokratiske underskud og mangelfulde folkelige inddragelse
- Den manglende overordnede plan for de kystnære havmølleparker med indbyggede klare prioriteringer med folkelig opbakning
- Risikoen for befolkningens manglende opbakning til forligspartiernes energipolitiske strategi 2050, hvor det samlede elforbrug i Danmark skal komme fra vedvarende energikilder
- De Klondyke-lignende forhold i den kystnære zone mellem 4 og 20 kilometer fra land
- Den ubalance vi har fundet mellem på den ene side at frembringe vedvarende energi og samtidig vedvarende at beskytte kystlandskabets naturværdier
- Energistyrelsens manglende overholdelse af energiforligets og havmølleudvalgets rammer for produktionskapacitet i de kystnære havmølleparker.

Vi opfordrer Folketinget til at træde i karakter og få sat den igangværende proces omkring de kystnære havmølleparker i bero. Den igangværende proces er ganske enkelt ikke værdig for vores folkestyre.

Med venlig hilsen

Jens Rønnemoes Pedersen

Jørgen Karlsen

Ole Nyvold

Michael Amstrup

Kirsten Dirchsen

Knud Baltser

Kaj Flemming Nielsen

Erik Ludvigsen

PS: Information om projektet og den folkelige modstand kan ses på www.jammerlandbugt.dk

Jens Rønnemoes Petersen, formand

Chr. Winthers Vej 35 A

2800 Kgs. Lyngby

Kære folketingsmedlemmer,

3. juni 2015

Jammerland Bugt Havmøllepark - et Klondyke i dagens Danmark, som ikke er Grundloven værdig

Derfor må Lovgivningen om etablering af kystnære havmølleparker i henhold til "åben dør" ordningen være en "ommer" i Grundlovens ånd.

Et af Grundlovens grundprincipper er at beskytte den private ejendomsret. Kun med tungtvejende hensyn til almenvellet kan man krænke denne ret mod at betale en rimelig erstatning til den krænkede part.

Uden at have indset konsekvenserne har Folketinget lovgivet om private entreprenørers opsætning af kystnære havmølleparker på en måde, så resultatet er, at staten forærer almenvellets interesser i form af store natur og rekreative værdier næsten gratis bort til private entreprenører. Disse private aktører har alene til formål at skabe overskud til deres aktionærer.

De danske kyster er fra fire kilometer og ud til tyve kilometer blevet et Klondyke, hvor næsten ingen regler gælder for hvor, hvor mange og hvor store vindmøller man har lov til at opstille – og det sker efter "først til mølle" princippet. Altså uden nogen procedure for udbud. Folketinget har fuldstændigt sluppet tøjlerne for, hvordan farvandet omkring de danske kyster kan anvendes til opstilling af havmølleparker.

Denne påstand kræver en uddybning – hvordan er det gået så galt?

Det er klart, at havmølleparker – "alt andet lige" - kan producere væsentlig billigere strøm, hvis de placeres tæt på land, hvor vanddybden er lavere, transportvejen til havn kortere og i nærheden af tilslutningsmuligheder til det eksisterende overordnede el-transmissionsnet, f.eks. tæt på, hvor de gamle kulfyrede kraftværker er beliggende. Men "alt andet er **ikke** lige", den store "stikkontakts" placering bør ikke være den eneste beslutningsparameter.

Den offentlige udbudsordning

Derfor iværksatte Folketinget for nogle år siden en offentlig styret proces for at finde egnede lokaliteter til kystnære havmølleparker, bl.a. under forudsætning om lokal opbakning til projekterne og med hensyntagen til påvirkningen af naturen. Denne proces startede med seksten udpegede områder, men er nu i 2015 reduceret til seks egnede lokaliteter. Det var ikke muligt at skabe lokal opbakning til de øvrige ti

udpegede områder. Staten bekoster i den forbindelse nødvendige VVM-redegørelser, og når (hvis) disse og den følgende offentlige høringsrunde ikke giver anledning til væsentlige uventede problemer, godkendes projekterne af Energistyrelsen og sendes i udbud. Der er altså her tale om en grundig forberedelse, hvor

- Den lokale befolkning, der skal leve med diverse gener i dagligdagen, bliver taget med i beslutningsprocessen,
- VVM-redegørelse betales af Staten, og er således uafhængig af de interesser, som fremtidigt skal drive mølleparkerne. Vinderen af udbuddet skal efterfølgende betale Statens omkostninger til VVM-redegørelsen.
- Ved udbud sikres, at Staten får den mest favorable aftale økonomisk set.

Altså virker dette som en god demokratisk proces i Grundlovens ånd. Status på denne proces er, at disse seks møllelokalteter tilsammen skal yde 350 MW i 2020 plus 50 MW forsøgsmøller. I vækstpakkeforliget fra juni 2014 blev ambitionsniveauet for de kystnære havvindmølleparker i 2020 reduceret fra 450 MW til 350 MW plus 50 MW forsøgsmøller.

Den private "åben dør" ordning

I 2012 besluttede Folketinget imidlertid, at der ved en såkaldt "åben dør" ordning skulle gives mulighed for at private entreprenører kunne få tilladelse til at etablere kystnære havmølleparker under forudsætning af, at dette kunne ske på de samme - forholdsvis favorable - vilkår med hensyn til tilskud fra Staten, som er gældende for landbaserede vindmøller. Under denne ordning gælder:

- Lokalbefolkning bliver ikke taget med i beslutningsprocessen
- VVM-redegørelse rekvireres og bekostes af entreprenøren, og der vil således være en indiskutabel økonomisk afhængighed mellem entreprenøren og den virksomhed, der udfører VVM undersøgelsen.
- Tilladelse gives efter "først til mølle princip" uden udbud

Det har allerede ført til, at private entreprenører har kastet sig over de lokaliteter, som er blevet fravalgt under den offentlige udbudsordning på grund af lokal modstand.

Når tilladelse til forundersøgelse er givet og når (hvis) VVM-redegørelsen efterfølgende godkendes, betyder det samtidig, at entreprenøren har krav på igangsætningstilladelse. Da der således ikke i lovgivningen anvendes en udbudsprocedure, kan man risikere at udelukke entreprenører, som ville være billigere. Energistyrelsen har vel næppe en krystalkugle, som ved tidspunktet for tilladelse til forundersøgelser, kan forudsige energipriserne og andre entreprenørers "appetit", når byggeriet skal starte.

Situationen her og nu er, at forligspartiernes ambitionsniveau for de kystnære havmølleparker i 2020 i energiforliget fra 2012 og senest med vækstpakkeforliget i juni 2014 er på en samlet kapacitet på 400 MW inklusive 50 MW forsøgsmøller. Private entreprenører har nu budt ind med en forventet kapacitet på 320 MW i Omø Syd, 240 MW i Jammerland Bugt og 120 MW i Mejlflak. Samlet indebærer "åben dør" ordningen en kapacitet på 680 MW inden 2020 eller næsten **200 %** mere end det samlede ambitionsniveau i energiforliget/vækstpakkeforliget. Realiseres det og vælger staten efter udbudsrunderen at udnytte placeringerne i Sejerø Bugt og i Smålandsfarvandet, vil vi 2020 i Storebæltsregionen have en samlet produktionskapacitet på tæt ved 1½ gange storskalaparken på Kriegers Flak. Dette vil være en katastrofe

for Storebæltsregionen. Der er ingen tvivl om, at det vil indebære en betydelig risiko for, at befolkningens generelle opbakning til den danske satsning på vindenergi vil lide et alvorligt knæk.

Som det ser ud nu, er der kun to muligheder for at rette op på situationen. Enten må politikerne trække i nødbremsen og erkende, at det ikke var hensigten med lovgivningen. Alternativt må VVM-redegørelserne "dumpe" kystnære havmølleparker helt eller godkendes på nogle betingelser, der fjerner disse "åben dør" projekters rentabilitet.

Dette bekræftede energiminister Rasmus Helveg Petersen på et borgermøde i Høng den 30. maj. Ministeren nævnte, at Jammerland Bugt Havmøllepark var kommet som en overraskelse for ham, men at han ikke er i stand til at påvirke processen længere, idet den nu kører i henhold til lovgivningen, og er lagt i hænderne på Energistyrelsen.

Den politiske balance mellem på den ene side at frembringe vedvarende energi på bekostning af – vedvarende - at ødelægge naturværdier langs de danske indre kyster synes langt fra opnået.

Vi opfordrer således Folketinget til at bringe fornuften tilbage i energidebatten og sikre, at der konsekvent anlægges en 360 graders vinkel med den nødvendige afvejning af de forskellige hensyn. Og at der tilvejebringes en samlet prioriteret plan for, hvor og hvordan de kystnære havmølleparker skal placeres. Herunder bør det overvejes, at definere en kystsikringslinje på f.eks. 10-12 kilometer ud for rekreative områder. Rekreative områder kunne i denne forbindelse defineres, som kyststrækninger, der rummer offentlige badestrande og har f.eks. mere end 100 huse og sommerhuse pr. løbende kilometer kystlinje.

Samspil og prioritering af projekter

Umiddelbart virker det uforståeligt, at Folketinget har vedtaget to forskellige procedurer og regelsæt for etablering af kystnære havmølleparker. Forklaringen ligger nok i, at Folketinget ikke har været klar over, hvor meget billigere havmølleparker kan producere el, når de kæmpestore havmøller, som man ikke havde erfaringer med i 2012, bliver sat op i tilstrækkeligt stort antal, men det er ikke en god undskyldning for ikke at gribe ind nu – snarere tværtimod.

Samspillet mellem de to forskellige sideløbende procedurer betyder, at der vil komme flest møller, hvor den lokale modstand er størst. Dette er modsat Folketingets intentioner fra begyndelsen. Bare det er billigt, betyder det lokale engagement og opbakningen tilsyneladende ikke noget.

Det forekommer indlysende, at Folketingets beslutninger har vist sig u hensigtsmæssige på grund af en holdning om, at "målet helliger midlet" for at nå de overordnede energimålsætninger. I 2020 tyder det på at de vil blive "overopfyldt" med flere hundrede MW kapacitet. Man kan måske hævde, at succesen med "åben dør" ordningen har været så stor, at Folketinget og Energistyrelsen burde have overvejet, om der er noget, de har overset.

Åbenhed

Når Folketingets beslutninger vil medføre daglige gener for en stor del af befolkningen i et område, må det være et ufravigeligt demokratisk krav, at der er åbenhed om beslutningerne, og at der på et højt informationsmæssigt niveau orienteres om sådanne sager. Hvis man ser på den information, der er blevet givet til offentligheden omkring Jammerland Bugt projektet, var den første almindeligt tilgængelig information til offentligheden en invitation til et møde, som er et krav i lovgivningen, med deltagelse af European Energy A/S, som har tilladelsen til forundersøgelsen, og Orbicon A/S, som udfærdiger VVM-redegørelsen. Mødet rummede en præsentation af projektet og projektmapperne udtrykte samtidig overfor tilhørerne et ønske om, at man havde mulighed for at fremsætte gode idéer til projektet. Derudover kan nævnes at:

- Præsentationsmateriale fra mødet ikke blev udleveret og kan ej heller efterfølgende rekvireres
- Mange spørgsmål blev enten ikke besvaret eller der blev bevidst talt "udenom"
- Otte ugers høringsperiode efter offentliggørelse af VVM-redegørelse er planlagt til sommerferieperioden, hvor det selvsagt er vanskeligt at efterprøve eller uddybe oplysninger

Al dialog om projektet bliver således holdt på det i henhold til loven laveste tilladelige niveau, herunder tidsplanen, som blev vist i et meget kort øjeblik på mødet. Den hastighed, hvormed dette projektet skal gennemføres sammenlignet med projekterne under den offentlige udbudsordning, efterlader det indtryk, at det er vigtigt at nå det tidspunkt, hvor det vil være for sent at stoppe, og det helst inden den lokale folkelige modstand opdager, hvad der foregår. I virkeligheden er det måske allerede lykkedes.

Heller ikke Energistyrelsen eller andre offentlige instanser har taget initiativ til dialog med befolkningen i området. Dette er ikke et eksempel på den åbenhed som burde karakterisere et Grundlovens Danmark.

Kære folketingsmedlemmer:

Hvorfor tillader Folketinget, at der bygges hundredvis af kæmpe havmøller i de indre farvande uden nogen form for pilotprojekt. Det virker, som om man løber en meget stor risiko for uoprettelige ødelæggelser og fejlinvesteringer? Samtidig spiller man hasard med befolkningens opbakning.

Hvorfor overlader man alle beslutninger om etablering af kystnære havmølleparker til Energistyrelsen. Med al respekt for Energistyrelsens kompetencer, er det vel ikke forkert at antage, at Energistyrelsen næppe har spidskompetence indenfor vurdering og værdiansættelse af natur og rekreative områders samt værdiansættelse af den folkelige opbakning til den energipolitik Folketinget beslutter? Hvorfor har Folketinget ikke sikret, at der anlægges en 360 graders vinkel på de energipolitiske tiltag på søterritoriet?

Vi stiller os uforstående overfor, at Energistyrelsen ser stort på havmølleudvalgets og energiforligets maksimale produktionskapacitet for de enkelte kystnære havmølleparker på **op til 200 MW** og giver forundersøgelsestilladelser til European Energy A/S på henholdsvis 320 MW og 240 MW. Hvordan kan det tillades? Skal vi som borgere regne med, at de kystnære havmølleparker bare får lov til at vokse i antallet af møller, når de først er etableret? Hvis ja, er det så ikke en relevant oplysning for de berørte borgere?

Hvorfor skal Energistyrelsen vurdere resultatet af de forundersøgelser, som styrelsen selv har givet tilladelse til? Når man har givet "grønt lys" til, at en entreprenør kan afholde store omkostninger til

forundersøgelser, ligger der vel implicit en forventning om, at en endelig tilladelse vil blive givet. Uafhængigheden forekommer at være truet?

Er det så sikkert, at kystnære havmølleparker er så billige? Er alle konsekvenserne med i regnestykket? Hvad er prisen for vedvarende at ødelægge naturværdier med en strømfabrik midt i et rekreativt område, og hvad er prisen for at gennemføre projekter med betydelige gener for den lokale befolkning uden deres forståelse og opbakning?

På denne Grundlovens dag må det være rigtigt at Folketingets medlemmer foretager et eftersyn af de beslutninger, man har truffet, og at man er rede til at rette de fejl, man har begået. Det er menneskeligt at fejle, men ikke at rette sine fejl er et folkestyre uværdigt.

Loven om "åben dør" ordningen for havmølleparker må være en "ommer". Det demokratiske underskud i den igangværende proces er udtalt. Nok er det almenvellets interesse at redde det globale klima, men det er også almenvellets interesse at gøre det fornuftigt og demokratisk. Det skal være en folkelig sag at redde vores natur for dyr og mennesker og bidrage positivt til det globale klima. Måske er det nødvendigt at bygge kæmpe havmølleparker i de indre danske farvande, men det er ligeså nødvendigt at sikre sig befolkningens forståelse og opbakning hertil gennem en 360 graders proces. Det er forkert af folketingets medlemmer, at overlade eneansvaret for det til en administrativ styrelse, der isoleret set alene arbejder ud fra et succeskriterium om at indfri de overordnede strategiske energimål i 2050.

I denne sag må der tages et politisk ansvar. Når energiministeren (og sikkert med ham mange andre af Folketingets medlemmer) må indrømme, at han ikke havde forventet den nu opståede situation, og ikke kan gøre noget ved den, så må Folketinget træde til og hjælpe. Et meget stort flertal af Folketingets medlemmer har gennem forligene medansvar for den eksisterende lovgivning.

Vi beder jer derfor alle indtrængende om at træde i karakter og omgøre den eksisterende lovgivning og således undgå, at der for altid kommer til at stå et skræmmende monument over "en folkestyrets fejl" i Jammerland Bugt. Eventuelt ved i første omgang at bede Energistyrelsen om at sætte processen i bero, udsætte fristen for høringsperioden og "skrue op" for en konstruktiv dialog om, hvordan vi bedst får løst op for den ulykkelige situation.

Vi skriver dette på vegne af en lang række overraskede borgere, der overfor for os har givet udtryk for indignation over dels det demokratiske underskud i processen og dels frustration over den manglende overordnede plan for, hvordan vi opnår en fornuftig balance mellem på den ene side tilvejebringelse af vedvarende energi og på den anden side en nødvendig vedvarende beskyttelse af de naturværdier, der er knyttet til de danske kyster.

Vi ønsker derfor

Venlig hilsen

Jens Rønnemoes Pedersen

Jørgen Karlsen

Ole Nyvold

Michael Amstrup

Kirsten Dirchsen

Knud Baltser

Kaj Flemming Nielsen

Erik Ludvigsen

Bilag: Oversigt over processer

	Offentligt udbud	”Åben dør” projekt
Adgang til at deltage	Styret via udbud dvs. fri konkurrence	”Først til mølle”, dvs. udelukkelse af evt. andre kvalificerede
VVM redegørelse udarbejdes af	Staten	Privat entreprenør
Åbenhed/ informationsniveau		Lav og meget sen info til berørte borgere
Placering af møller	Styret, bl. via lokal opbakning/høring	Fravalgte områder efter lokal høring. Manglende lokal opbakning/størst modstand
Samlet effekt/energi i 2020	400 MW i overensstemmelse med ambitionsniveauet i energi-/vækstforliget 2014	680 MW